

УДК 331.5.024.5

*Бондаревська К.В.,
к.е.н, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці,
Шинкарук А.О.,
Університет митної справи та фінансів (м. Дніпропетровськ)*

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ

Постановка проблеми. Розвиток регіону в економічному аспекті безпосередньо впливає на його ринок праці. На сьогоднішній день така залежність явно простежується в країні в цілому, та в її регіонах зокрема, у зв'язку з подіями на сході України. Так, значних перебудов зазнала економіка Дніпропетровської області, що безпосередньо призвело до проблем на регіональному ринку праці, серед яких: тінізація ринку праці, зростання безробіття, особливо серед молоді, невідповідність попиту та пропозиції. Для подальшого розвитку області та країни взагалі, вирішення вказаних проблем є актуальним на сьогоднішній день.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням регіонального ринку праці займалися такі науковці, як: Титарчук Т., Ворвинець Б., Близнюк В., Гетьман О., Любохинець Л., Лопухін В., Красун Н., Зінь Е., Довжук Б., Карпенко Н., Лібанова Е., Макаренко О. та інші.

В працях вчених детально розглянуто проблеми регулювання ринку праці, тіньової зайнятості, проведено соціально-демографічний моніторинг ринку праці. Однак, проблема розвитку регіонального ринку праці потребує детального дослідження з урахуванням сучасних особливостей розвитку соціально-трудових відносин.

Постановка завдання. Мета статті – розробка проекту удосконалення механізму функціонування регіонального ринку праці (на прикладі Дніпропетровської області).

Виклад основного матеріалу дослідження. Вчені по-різному трактують визначення «регіональний ринок праці» (РРП). Так, наприклад, Михальченко Г. Г. розглядає РРП з двох поглядів. В основі одного з них – ототожнення РРП із процесами та механізмами працевлаштування. У цьому випадку РРП обмежується лише сферою обігу вільної робочої сили регіону, його дія закінчується моментом найму працівника. Відповідно до іншого погляду РРП – це система суспільних відносин, соціальних норм та інститутів, що забезпечують відтворення, обмін та використання робочої сили регіону. РРП розглядається не тільки як сфера обміну робочої сили, але і як сфера відтворення трудового потенціалу і сфера використання робочої сили регіону [1].

Отже, РРП - це не тільки процес і механізм працевлаштування, а й система норм, інститутів, суспільних відносин, що забезпечує відтворення робочої сили.

Для чіткого розуміння необхідності розвитку та вдосконалення ринку праці регіону був проведений SWOT-аналіз. Результати наведено в табл. 1.

Таблиця 1

SWOT-аналіз Дніпропетровської області

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Значні поклади розвіданих корисних копалин; 2. Наявність сучасних інформаційно-комунікативних технологій пошуку роботи; 3. Низька вартість робочої сили як одного з основних факторів виробництва; 4. Стійкий попит на робочу силу; 5. Висока трудова активність осіб пенсійного віку; 6. Наявність достатніх можливостей для перепідготовки кадрів; 7. Більший попит на робочу силу та вищий рівень середньої заробітної плати порівняно з іншими регіонами країни; 8. Розвинені транспортна та фінансова інфраструктури; 9. Високий науковий потенціал в різних галузях; 10. Розвинена мережа навчальних закладів, яка відповідає потребам економіки області; 11. Високий рівень урбанізації; 12. Створена інфраструктура підтримки залучення інвестицій. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Неузгодженість механізмів забезпечення стимулюючої і фіскальної функцій податкової системи для розвитку підприємництва, зайнятості молоді та створення нових робочих місць; 2. Низький рівень правового захисту населення у сфері соціально-трудова відносин; 3. Високий рівень «тіньової зайнятості»; 4. Наявність диспропорцій розвитку районів; 5. Монопрофільність економіки багатьох міст області; 6. Висока ресурсо- і енергоємність виробництва; 7. Недостатня громадська активність населення; 8. Слабкі зв'язки між науково-дослідними установами та бізнесом; 9. Переважання сировини та продукції низького ступеня переробки у структурі експорту.
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вдосконалення нормативно-правової бази у сфері регулювання ринку праці і міграції; 2. Підвищення доступу до міжнародних програм сертифікації фахівців (CIIA, CFA, NIMA, CIPA) в Україні; 3. Розвиток технологій використання промислових відходів у виробництві будматеріалів; 4. Подальша комерціалізація освоєння космосу, яка потребуватиме нових ракетноосіїв; 5. Виникнення додаткового попиту на робочу силу та можливість створення нових робочих місць внаслідок зниження бар'єрів на зовнішніх ринках; 6. Зростання попиту на нові професії; 7. Поява нових можливостей використання робочої сили в регіоні; 8. Запровадження досягнень міжнародної практики, інновацій і технологій. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Великий ступінь конкуренції на ринку праці, приток трудових мігрантів з регіонів з нижчим рівнем життя; 2. Зниження реальної заробітної плати; 3. Відтік висококваліфікованої робочої сили з регіону за межі країни; 4. Спад попиту на металопродукцію на міжнародних ринках; 5. Необґрунтоване підвищення вимог до якості робочої сили, яке не відповідає попиту; 6. Зростання світових цін на енергоносії; 7. Зростання меж пенсійного віку; 8. Посилення демографічної кризи; 9. Перспектива згорання підприємницької діяльності і закриття підприємств як наслідок ускладнення доступу до фінансово-кредитних ресурсів і звуження ринків збуту.

Джерело : адаптовано авторами на основі аналізу [2; 3; 4]

У статті Гетьман О. О. «Інноваційний підхід до формування HR-бренду території» зазначається, що відповідно до SWOT-аналізу Дніпропетровської області, слід зосередити увагу на сильних сторонах з позиції формування стійкого бренду території: високий економічний розвиток (+ потенціал розвитку) з-поміж усіх областей України, розвинена фінансова інфраструктура, розгалужена мережа вищих навчальних закладів для забезпечення потреб ринку праці в регіоні і висока конкурентоспроможність фахівців [2].

На нашу думку, дані SWOT-аналізу дають змогу отримати інформацію про сильні та слабкі сторони регіону та можливості і загрози, що можуть виникнути. Головною перевагою цього аналізу є чітке розуміння необхідності розвитку та вдосконалення ринку праці області.

Основними економічними важелями механізму ринку праці є попит, пропозиція і ціна. Пропозицією на ринку праці Дніпропетровської області виступає чисельність економічно активного населення, а попитом на працю – сума зайнятого населення та потреби роботодавців в працівниках, ціною праці виступає рівень заробітної плати. Динаміку цих показників у Дніпропетровській області за період 2004-2014 рр. представлено в табл. 2, на підставі якої було побудовано криві попиту та пропозиції на регіональному ринку праці (рис. 1).

Відповідно до ринкових законів, існує зворотна залежність між попитом на працю та її ціною та пряма залежність між пропозицією праці та її ціною. Але з рис. 1 видно, що крива пропозиції демонструє обернену залежність від ціни протягом більшої частини періоду. Така тенденція свідчить про вимушену пропозицію праці – через відсутність альтернативи інших джерел отримання доходу для забезпечення існування, люди вимушені погоджуватися на роботу з низьким рівнем оплати праці.

Таблиця 2

Динаміка основних показників ринку праці Дніпропетровської області

Рік	Чисельність економічно активного населення, тис. осіб	Кількість робочих місць, тис. од.	Середньомісячна заробітна плата, грн.
2004	1659,1	1567,7	667
2008	1664,1	1590,0	1876
2009	1666,5	1543,6	1963
2010	1659,6	1549,6	2369
2011	1643,6	1539,3	2790
2012	1637,0	1535,7	3138
2013	1637,8	1538,5	3336
2014	1601,7	1477,9	3641

Джерело : складено авторами на основі [5-10]

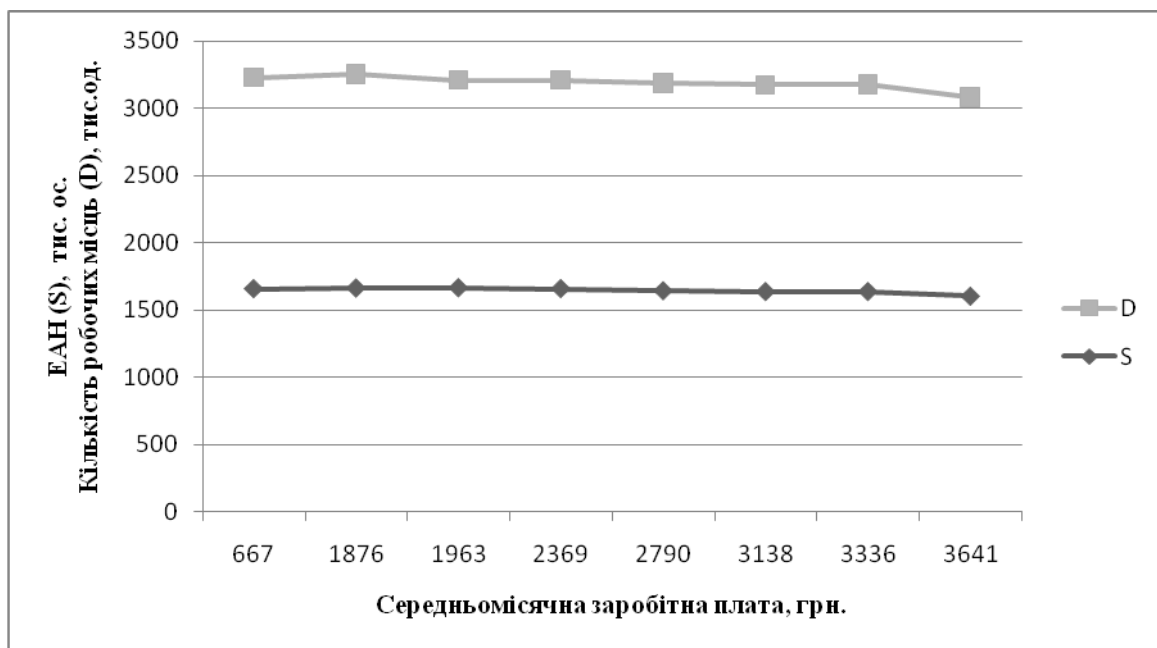

Рис. 1. Криві попиту та пропозиції на ринку праці Дніпропетровщини

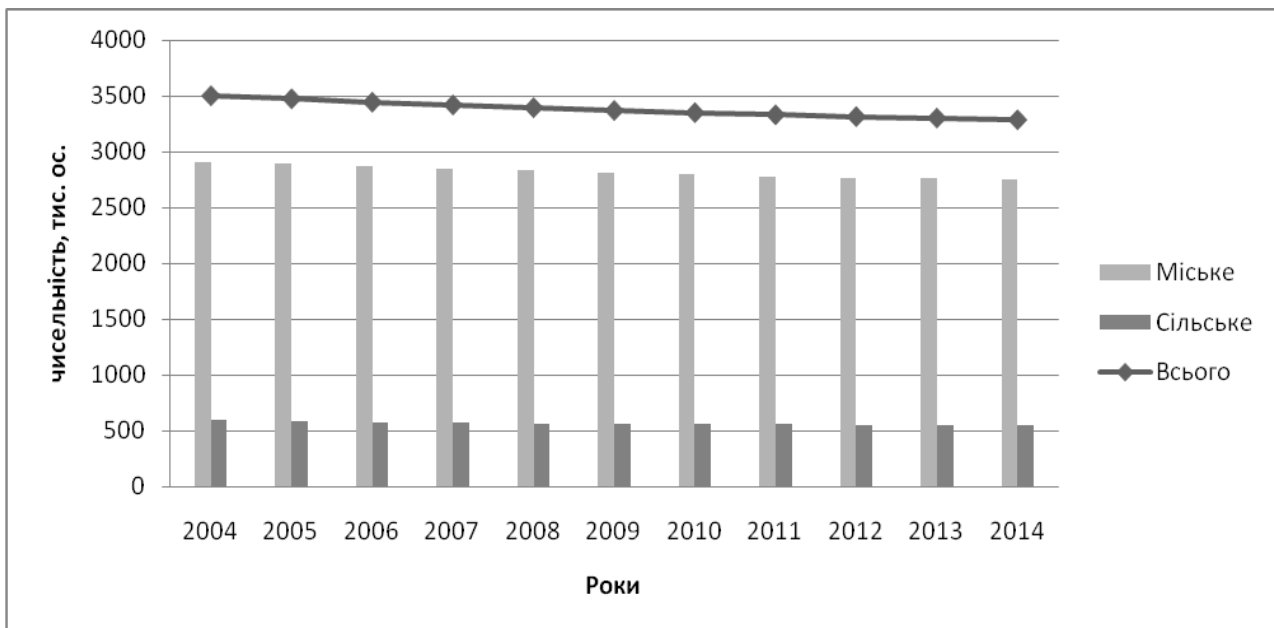
Джерело : побудовано авторами на основі [5-10]

Дисбаланс на ринку праці Дніпропетровської області свідчить про значну його тінізацію. Статистичний аналіз попиту та пропозиції на ринку праці свідчить про його праценадлишковість. До того ж зміна чисельності населення має безпосередній вплив на пропозицію праці в регіоні, беручи до уваги той факт, що зараз має місце тенденція зменшення населення (рис. 2).

Як видно з рис. 2, чисельність населення області постійно зменшується. Переважна частина мешкає у великих містах, при цьому на найбільші з них (Дніпропетровськ і Кривий Ріг) припадає близько половини всього населення регіону, що свідчить про його високу урбанізацію. Серед сільських районів найбільшими за кількістю населення є Дніпропетровський і Новомосковський, а найменшими – Юр'ївський, Межівський і Софіївський [3].

Загальновідомо, що природне скорочення чисельності населення має негативні наслідки; воно загострює демографічну ситуацію, адже скорочується насамперед кількість осіб працездатного віку, відповідно, зростає демографічне навантаження на них. У 2013 р. в області відбулося розширення чисельності населення у віковій групі 70-75 років на фоні незначного приросту молоді віком до 25 років [12].

Збільшення межі пенсійного віку у 2012 р. привело до різкого падіння демографічного навантаження. Проте реальна кількість працездатного населення є меншою за кількість осіб у віці 16-59 років, а демографічне навантаження на нього є більшим. Наприклад, якщо серед міст обласного значення ситуація є відносно збалансованою, то в окремих районах у 2012 р. цей показник був значно вищим від середнього і складав 650-740 осіб непрацездатного віку на 1000 осіб працездатного віку при середньообласному навантаженні у 573 особи [12].

Рис. 2. Динаміка чисельності постійного населення Дніпропетровщини за 2004-2014 рр.
Джерело : побудовано авторами на основі [2; 11]

Невід'ємною частиною аналізу ринку праці області є діагностика основних показників: економічної активності населення, рівня зайнятості та безробіття, гендерного розподілу тощо.

Чисельність економічно активного населення за період з 2004 р. по 2014 р. мала тенденцію до поступового зменшення. Те ж саме стосується і показника рівня економічно активного населення (табл. 3).

Таблиця 3
Динаміка економічно активного населення Дніпропетровської області в період 2004 – 2014 рр.

Рік	Економічно активне населення (тис. ос.)	Рівень економічної активності населення (%)
2004	1659,1	61,1
2005	1665,7	61,8
2006	1667,4	62,1
2007	1664,9	62,4
2008	1664,1	63,0
2009	1666,5	64,2
2010	1659,6	64,9
2011	1643,6	65,2
2012	1637,0	65,7
2013	1637,8	66,5
2014	1601,7	65,5

Джерело : побудовано авторами на основі [13]

Що ж стосується гендерних особливостей області, то чисельність наявного населення Дніпропетровської області на 1 січня 2014 року становила 3289,1 тис. мешканців, з яких 45,6% чоловіків і 54,3% жінок. У загальній кількості населення України в 2014 році питома вага чоловіків становила 46,2%, жінок – 53,8%.

Чисельність населення області протягом останніх років скорочується. Упродовж 2015 року вона зменшилась на 15,8 тис.осіб. В порівнянні з 2004 роком кількість мешканців у 2015 році зменшилась на 226,3 тис. осіб, причому відбувається зміна статевої структури. Зменшилася питома вага чоловічого населення, яке становило в 2004 році 46,2%, а в 2014 році – 45,6% [14].

Такий стан відповідає загальноукраїнській тенденції скорочення загальної кількості населення і поступового зменшення питомої ваги чоловіків. Україна належить до держав світу, в яких природний приріст населення має від'ємне значення, і в останнє десятиліття ця тенденція посилилася. Середній вік чоловіків у 2012 році становив 37,8 років, жінок – 43,2 років, середній вік і чоловіків, і жінок

поступово збільшується, що свідчить про старіння населення. Міське населення в середньому молодше за сільське. У містах середній вік чоловіків становить 37,7 років, жінок – 43,2 роки, у сільській місцевості середній вік чоловіків становить 38,3 роки, жінок – 44 роки [14].

Таким чином статистичний аналіз регіонального ринку праці Дніпропетровської області за основними показниками розвитку дозволив виявити основні його проблеми:

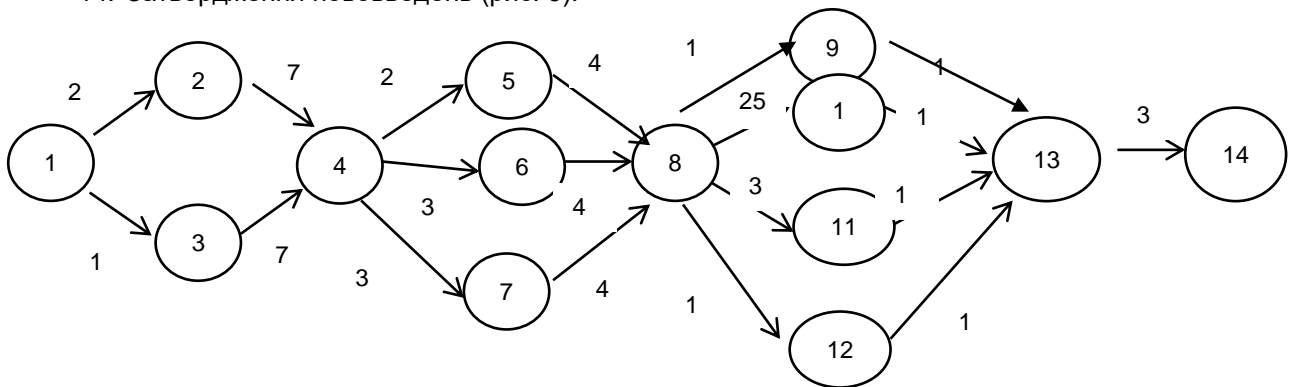
1. Ринок праці є працenaдлишковим.
2. Низький рівень зайнятості в сільській місцевості.
3. Зменшення економічної активності населення.

За результатами аналізу було вирішено запропонувати проект, який був би направлений на вирішення виявлених проблем. Кошти на реалізацію проекту закладено обласним бюджетом в рамках коштів, направлених на реалізацію регіональних програм, а саме 853572,3 тис.грн. Виконання даного проекту покладено на Дніпропетровську обласну державну адміністрацію.

Для реалізації проекту необхідно здійснити певні заходи, серед яких:

1. Комплексна характеристика ринку праці області.
2. Виявлення потенціалу для впровадження інновацій на ринку праці області.
3. Виявлення найбільш та найменш затребуваних професій.
4. Оцінка потреби області у розвитку регіонального ринку праці.
5. Аналіз інноваційних форм зайнятості, що діють на ринку праці області.
6. Аналіз податкових надходжень до бюджету.
7. Аналіз соціальної захищеності працівників всіх форм зайнятості.
8. Оцінка ефективності роботи механізмів ринку праці.
9. Розробка систематичних семінарів для починаючих фрілансерів.
10. Розробка програми удосконалення системи соціального захисту самозайнятих та фрілансерів.

11. Адаптація податкової системи до інноваційних форм зайнятості.
12. Визначити шляхи розвитку самозайнятості.
13. Оцінка ефективності нововведень.
14. Затвердження нововведень (рис. 3).

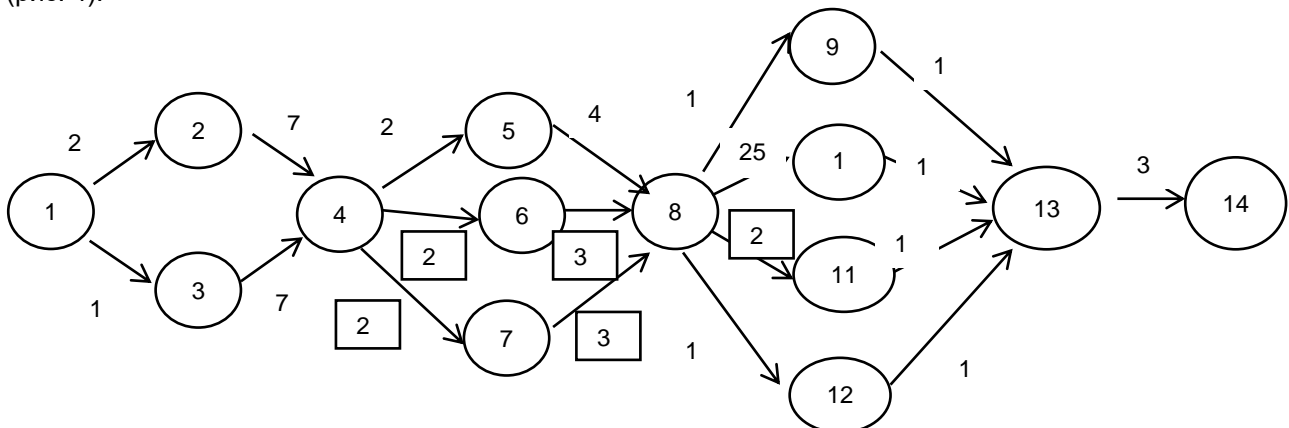

Рис. 3. Сітьовий графік проекту до оптимізації

Джерело : розроблено авторами

Тривалість проекту – 140 днів, затрати на проект становлять 326000 грн.

Було проведено оптимізацію проекту. Після оптимізації сітьовий графік має наступний вигляд (рис. 4):

Рис. 4. Сітьовий графік проекту після оптимізації

Джерело : розроблено авторами

Тривалість проекту після оптимізації становить 120 днів, витрати на проект після оптимізації будуть становити 401000 грн.

Висновки з проведеного дослідження. Проаналізувавши стан ринку праці Дніпропетровської області, було виявлено ряд проблем. З метою їх ліквідації запропоновано проект розвитку регіонального ринку праці, який включає такі дії:

1. Розробка систематичних семінарів для починаючих фрілансерів.
2. Розробка програми удосконалення системи соціального захисту самозайнятих та фрілансерів.
3. Адаптація податкової системи до інноваційних форм зайнятості.
4. Визначення шляхів розвитку самозайнятості.

Результатом проекту буде вирішення таких проблемних аспектів регіонального ринку праці, як працenaдлишковість, зменшення економічної активності населення, низький рівень зайнятості населення в сільській місцевості.

Бібліографічний список

1. Михальченко Г.Г. Розвиток регіональних ринків праці / Г.Г. Михальченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.google.com/url?q=http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/econpr_2012_1-2_43.pdf&sa=U&ved=0ahUKEwiDqqrHsXLAhWJOhoKHfux_CBYQFggJMAI&client=internal-uds-cse&usq=AFQjCNHmOoThqJrYc2AKEeg_KOTmJQwFavw.
2. Гетьман О.О. Інноваційний підхід до формування HR-бренду території / Гетьман О.О., Кацемба А.О., Мамичева А.С. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sophus.at.ua/publ/2015_06_4_5_kam_podils/sekcija_section_3_2015_06_4_5/innovacijnij_pidkhid_do_formuvannja_hr_brendu_teritoriji/99-1-0-1416.
3. Гетьман О.О. Соціально-демографічний моніторинг ринку праці регіону та визначення перспектив його розвитку / О.О. Гетьман, Л.В. Лежньова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.google.com/url?q=http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/vddfae_2014_1_7.pdf&sa=U&ved=0CAkQFjACahUKEwibyYbek6zIAhUEox4KHe1uCPi&client=internal-uds-cse&usq=AFQjCNH1PKdqdq-5jaWhLvkBrnS_gBVKlw.
4. Стратегія розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dfr.minregion.gov.ua/foto/projt_reg_info_norm/2015/06/Strategiya-rozvitku-Dnipropetrovskoyi-oblasti-na-period-do-2020-roku.doc.
5. Про ринок праці Дніпропетровщини / Офіційний сайт Дніпропетровського центру зайнятості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dcz.gov.ua/dnp/control/uk/publish/printable_article.jsessionid=4E90B1A670C958FCA8A81940FEAB8391?art_id=45181.
6. Рівень економічної активності населення за статтю, віковими групами та місцем проживання: Архів 2004-2014 рр. / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2006/rp/ean/ean_u/arh_rean_u.htm.
7. Рівень безробіття населення (за методологією МОП) за статтю, віковими групами та місцем проживання: Архів 2004-2014 рр. / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2006/rp/ean/ean_u/arh_rbrn_u.htm.
8. Рівень зайнятості населення за статтю, віковими групами та місцем проживання: Архів 2004-2014 рр. / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2006/rp/ean/ean_u/arh_rzn_u.htm.
9. Рівень економічної активності населення за регіонами: Архів 2008-2014 рр. / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2009/rp/rp_reg/reg_u/arh_rean_u.htm.
10. Розподіл незайнятого населення та потреби роботодавців у працівниках по Дніпропетровській області: Архів 2001-2014 рр. / Офіційний сайт Дніпропетровського центру зайнятості. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua/dnp/control/uk/statdatacatalog/list>.
11. Чисельність населення за регіонами та місцем проживання: Архів 2003-2014 рр. / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org>.
12. Профіль Дніпропетровської області: демографія, економіка, екологія, бюджет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/b07122b559dbcb50c22572ba0052a791/925814ba100e9edbc2257be9003b2fddc/\\$FILE/Prof_Dnpr_obl_ukr_for_website.pdf](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/b07122b559dbcb50c22572ba0052a791/925814ba100e9edbc2257be9003b2fddc/$FILE/Prof_Dnpr_obl_ukr_for_website.pdf).

13. Економічна активність населення у Дніпропетровській області: Архів 2004-2014рр. / Офіційний сайт Дніпропетровського центру зайнятості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua/dnp/control/uk/statdatacatalog/list>.

14. Гендерний портрет Дніпропетровської області (за результатами дослідження) / [Уклад.: Рудік О., Кіреєва О., Колохіна А. та ін.]. – Дніпропетровськ : PRISM, 2012. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.abslib.com/ukr-politologiya/76151-1-genderniy-portret-dnipropetrovskoi-oblasti-dnipropetrovska-oblasna-derzhavna-administraciya-administruvannya-proektu-fin.php>.

References

1. Mykhalchenko, H.H. "The development of regional labor markets", available at: https://www.google.com/url?q=http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/econpr_2012_1-2_43.pdf&sa=U&ved=0ahUKEwiDqqrHssXLAhWJOhoKHfuxCBYQFggJMAI&client=internal-uds-cse&usg=AFQjCNHmOoThqJrYc2AKEegKOTmJQwFavw (access date March 15, 2016).

2. Hetman, O.O., Katsemba, A.O. and Mamycheva, A.S. "Innovative approach to formation of HR-brand territory", available at: http://sophus.at.ua/publ/2015_06_4_5_kam_podils/sekcija_section_3_2015_06_4_5/innovacijnij_pidkhid_do_formuvannja_hr_brendu_teritoriji/99-1-0-1416 (access date March 15, 2016).

3. Hetman, O.O. and Lezhnova, L.V. "Socio-demographic monitoring the labor market region and determine the prospects of its development", available at: https://www.google.com/url?q=http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/vddfae_2014_1_7.pdf&sa=U&ved=0CAkQFjACahUKEwibyYbek6zIAhUEox4KHe1uCPi&client=internal-uds-cse&usg=AFQjCNH1PKdqdq-5jaWhLvkBrnS_gBVklw (access date March 16, 2016).

4. *Stratehiia rozvytku Dnipropetrovskoi oblasti na period do 2020 roku* [Dnipropetrovsk region development strategy for the period until 2020], available at: http://dfrr.minregion.gov.ua/foto/projt_reg_info_norm/2015/06/Strategiya-rozvitku-Dnipropetrovskoyi-oblasti-na-period-do-2020-roku.doc (access date March 15, 2016).

5. *Pro rynek pratsi Dnipropetrovshchyny* [About the labor market Dnipropetrovsk], available at: http://www.dcz.gov.ua/dnp/control/uk/publish/printable_article;jsessionid=4E90B1A670C958FCA8A81940FEAB8391?art_id=45181 (access date March 16, 2016).

6. *Riven ekonomichnoi aktyvnosti naseleння za stattiю, vikovymy hrupamy ta mistsem prozhyvannia: Arkhiv 2004-2014 rr.* [Economic activity rate by sex, age and place of residence: Archive 2004-2014.], available at: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2006/rp/ean/ean_u/arh_rean_u.htm (access date March 16, 2016).

7. *Riven bezrobittia naseleння (za metodolohiieiu MOP) za stattiю, vikovymy hrupamy ta mistsem prozhyvannia: Arkhiv 2004-2014 rr.* [Unemployment rate (ILO) by sex, age and place of residence: Archive 2004-2014.], available at: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2006/rp/ean/ean_u/arh_rbrn_u.htm (access date March 16, 2016).

8. *Riven zainiatosti naseleння za stattiю, vikovymy hrupamy ta mistsem prozhyvannia: Arkhiv 2004-2014 rr.* [Employment rate by sex, age and place of residence: Archive 2004-2014.], available at: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2006/rp/ean/ean_u/arh_rzn_u.htm (access date March 16, 2016).

9. *Riven ekonomichnoi aktyvnosti naseleння za rehionamy: Arkhiv 2008-2014 rr.* [Economic activity rate by region: Archive 2008-2014.], available at: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2009/rp/rp_reg/reg_u/arh_rean_u.htm (access date March 17, 2016).

10. *Rozpodil nezainiatoho naseleння ta potreby robotodavtsiv u pratsivnykakh po Dnipropetrovskii oblasti: Arkhiv 2001-2014 rr.* [Distribution of the unemployed and the needs of employers for workers in the Dnipropetrovsk region: Archive 2001-2014], available at: <http://www.dcz.gov.ua/dnp/control/uk/statdatacatalog/list> (access date March 17, 2016).

11. *Chyselnist naseleння za rehionamy ta mistsem prozhyvannia: Arkhiv 2003-2014 rr.* [Population by region and place of residence: Archive 2003-2014], available at: <http://ukrstat.org> (access date March 17, 2016).

12. *Profil Dnipropetrovskoi oblasti: demohrafiia, ekonomika, ekolohiia, biudzhet* [Profile of Dnipropetrovsk region: demography, economy, environment, budget], available at: [http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/b07122b559dbcb50c22572ba0052a791/925814ba100e9edbc2257be9003b2fdc/\\$FILE/Prof_Dnibr_obl_ukr_for_website.pdf](http://adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/b07122b559dbcb50c22572ba0052a791/925814ba100e9edbc2257be9003b2fdc/$FILE/Prof_Dnibr_obl_ukr_for_website.pdf) (access date March 18, 2016).

13. *Ekonomichna aktyvnist naseleння u Dnipropetrovskii oblasti: Arkhiv 2004-2014 rr.* [Economic activity rate by sex, age and place of residence: Archive 2004-2014.], available at: <http://www.dcz.gov.ua/dnp/control/uk/statdatacatalog/list> (access date March 17, 2016).

14. *Hendernyi portret Dnipropetrovskoi oblasti (za rezultaty doslidzhennia)* [Gender portrait of Dnipropetrovsk region], available at: <http://ua.abslib.com/ukr-politologiya/76151-1-genderniy-portret-dnipropetrovskoi-oblasti-dnipropetrovska-oblasna-derzhavna-administraciya-administruvannya-proektu-fin.php> (access date March 17, 2016).

Бондаревська К.В., Шинкарук А.О. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ

Мета – розробка проекту удосконалення механізму функціонування регіонального ринку праці (на прикладі Дніпропетровської області).

Методика дослідження. В процесі дослідження використані методи: монографічного опису – для детального дослідження регіонального ринку праці; логічного узагальнення – для обґрунтування нових наукових понять і формулювання висновків; системного аналізу – для розгляду регіонального ринку праці як складної системи; аналізу і синтезу – для окреслення концептуальних основ дослідження та здійснення інтерпретації основних понять; графічний – для наочного зображення і схематичного подання матеріалу дослідження.

Результати. Окреслено основні проблеми регіонального ринку праці Дніпропетровської області, основними з яких є тінізація ринку праці, зростання безробіття, особливо серед молоді, невідповідність попиту та пропозиції. Проведено SWOT-аналіз Дніпропетровської області, в результаті якого виявлені сильні та слабкі сторони досліджуваної області. Здійснено аналіз основних економічних показників активності населення області, рівня зайнятості та безробіття, попиту та пропозиції на робочу силу в досліджуваній області та гендерного розподілу населення.

Наукова новизна полягає в обґрунтуванні вперше запропонованих ключових напрямів вирішення проблем ринку праці Дніпропетровської області в умовах зростання нестабільності сучасної економіки.

Практична значущість. Результати дослідження і запропоновані шляхи вирішення проблеми можуть бути використанні державою для удосконалення механізму функціонування регіонального ринку праці. Впровадження розробленого проекту розвитку ринку праці в області дасть можливість скоротити безробіття та впровадити інноваційні форми зайнятості населення. В цілому це призведе до покращення основних економічних показників в країні.

Ключові слова: ринок праці, Дніпропетровська область, регіональний ринок праці, зайнятість, безробіття.

Bondarevska K.V., Shynkaruk A.O. IMPROVEMENT MECHANISMS OF FUNCTIONING OF REGIONAL LABOUR MARKET

Purpose – development of project of improvement of the functioning of the regional labor market (example in Dnipropetrovsk region).

Methodology of research. For the writing of article it were used methods: monographic description – for the detailed study of regional labor market; logical synthesis - to justify new scientific concepts and draw conclusions; system analysis – to review the regional labor market as a complex system; analysis and synthesis – to define the conceptual bases of research interpretation and implementation of basic concepts; graphic – for visual images and schematic presentation of research material.

Findings. As the result of research were designated the main problems of regional labour market Dnepropetrovsk region, main of which are: shadowing of labour market, rising unemployment, especially among young people, mismatch of supply and demand. In this article was made a SWOT-analysis of the Dnepropetrovsk region, in which were found strengths and weaknesses of the region. Was made analysis of main economic indicators of activity of regional population, employment and unemployment, and demand for labour in the region and gender distribution of the population.

Originality is to justify offered for the first time of the key areas of the labour market problems of the Dnipropetrovsk region in the face of rising instability in today's economy.

Practical value. Research results and offered ways of decision of the problem may be used by the state for the improvement of the functioning of the regional labour market. Implementation of the project developed in the labour market will reduce unemployment and introduce innovative forms of employment. On the whole it will lead to increase of the main economic indicators in the country.

Key words: labor market, Dnipropetrovsk region, regional labor market, employment, unemployment.

Бондаревская К.В., Шинкарук А.А. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМА ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РЫНКА ТРУДА

Цель – разработка проекта совершенствования механизма функционирования регионального рынка труда (на примере Днепропетровской области).

Методика исследования. В процессе исследования использованы методы: монографического описания – для детального исследования регионального рынка труда; логического обобщения – для обоснования новых научных понятий и формулирование выводов; системного анализа – для рассмотрения регионального рынка труда как сложной системы; анализа и синтеза – для определения концептуальных основ исследования и осуществление интерпретации основных понятий; графический – для наглядного изображения и схематического представления материала исследования.

Результаты. Обозначены основные проблемы регионального рынка труда Днепропетровской области, основными из которых являются тенизация рынка труда, рост безработицы, особенно среди молодежи, несоответствие спроса и предложения. Проведен SWOT-анализ Днепропетровской области, в результате

котрого виявлені сильні і слабкі сторони досліджуваної області. Здійснено аналіз основних економічних показателів активності населення області, рівня зайнятості і безробіття, спроста і пропозиції на робочу силу в досліджуваної області і гендерного розподілу населення.

Научна новизна заключається в обґрунтуванні вперше запропонованих ключових напрямків рішення проблем ринку праці Дніпропетровської області в умовах зростання нестабільності сучасної економіки.

Практична значимість. Результати дослідження і запропоновані шляхи рішення проблеми можуть бути використані державою для удосконалення механізму функціонування регіонального ринку праці. Впровадження розробленого проекту розвитку ринку праці в області дозволить скоротити безробіття і впровадити інноваційні форми зайнятості населення. В цілому це приведе до покращення основних економічних показателів в країні.

Ключові слова: ринок праці, Дніпропетровська область, регіональний ринок праці, зайнятість, безробіття.